

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 frt.
 Félévre 4 „
 Negyedévre 2 „
Hirdetési árak:
 A négy-hasábos petitsor
 1-szeri felvétele . . 7 kr.
 2-szeri „ 6 „
 3-szeri „ 5 „
 A három-hasábos „Nyilttér”
 petitsor 10 krval számítottatik.
 Hirdetés-bélyegár 30 kr.

PÉCSI LAPOK.

Vegyes tartalmu lap.

Hirdetések felvételnek
 Opellik A., Schalek Henrik,
 Haasenstein és Fogler,
 Mosse Rezső bécsi; — Gold
 berger A. B. budapesti; —
 G. L. Daube és társa
 M. frankfurti;
 Haasenstein és Fogler
 Steiner A.
 hamburgi irodában.

Megjelenik hetenkint háromszor
 és pedig:
 vasárnap, szerdán és pénteken

Szerkesztőségi iroda hal-tér 5-ik számú házban. Hirdetések és előfizetések felvételi
 irodája Ramazetter Károly kiadóhivatalában boltiv-közben a könyvnyomda mellett.

Egyes szám
 Szerda- és pénteki kiadás 5 kr.
 vasárnap 10 kr.

Előfizetési felhívás

a „Pécsi Lapok” vegyes tartalmú lapra.

Megjelenik hetenkint háromszor:

vasárnap egész iv, szerdán és pénteken féliv tartalommal.

Előfizetési díj: egész évre 8 frt.

félévre 4 frt.

negyedévre 2 frt.

Az előfizetések bármikor megkezdhetők; a díj a „Pécsi
 Lapok” kiadójához. Ramazetter Károlyhoz Pécsen —
 intézendő.

Egyes számok a kiadóhivatalban, úgy Weidinger N.,
 Valentin K., Traub B. és társa és Böhm M. urak könyv-
 és papírkereskedéseikben, valamint az indóház mellett;
 doh. nyitászékben kaphatók, vasárnapi 10, szerda- és pénteki
 számok 5 krjával.

A lap pontos kihordása és szétküldéséről gondoskodva lesz.

HIRDETMÉNYEK a legjutányosabban közöltetnek.

Olvasóinkhoz!

A „Pécsi Lapok” néhány nap
 mulva a második évnegyedet nyitja meg.

Most már mint ismerősök fordulunk az
 olvasó-közönséghez, hogy támogatásukat e
 vállalatunk részére kikérjük. Azon becsü-
 letes elhatározással léptünk egy negyed év
 előtt a közönség elé, hogy az előfizetési
 felhívásban részletezett köteleességeket telje-
 sitve, oly lapot adjunk olvasóinknak, mely
 a mai fokozott követelményeknek és a hir-
 lapirodalom jelen virágzó állásában mind-
 inkább növekvő igényeknek eleget tenni
 képes, habár természetesen számításán kívül
 nem hagyható is a provinczialismus szűk
 látóköre sem. Rövid ugyan az idő, melyen
 áthaladtunk, de elhatározásunk nem inga-
 dozott egy pillanatra sem; minden erőnk-
 tet, minden igyekezetünket arra fordítottuk,
 hogy szavunknak helyt álljunk és a közön-
 ség, mely előlegezte a bizalmat, azt továbbra
 is fentartsa nekünk, hogy segélyével, támo-
 gatásával, vállalatunk ne pusztán jóakaró
 kísérlet legyen, hanem teljes bizottsággal
 haladjon programjának megvalósítása felé.

Nincs okunk elhallgatni, hogy jelenleg
 tetemes anyagi áldozattal jár lapunk fen-
 tartása és a közönség nagyrésze várakozó
 helyzetben állván a helyi sajtó iránt, lapunk
 nehéz élatfentartási küzdelmet viv.

De ma már jogunkban áll arra is hivat-
 kozni, hogy mi lehetőleg megfeleltünk azon
 ígéreteknek, melyeket városunk és megyénk
 anyagi és szellemi érdekeinek előmozdítása
 és fejlesztése érdekében tettünk, hogy a köz-
 zönség támogatásával képesek is leszünk
 oly lapot adni, mely tartalmánál fogva
 igényeinknek egy vidéki lap feladatához
 és hivatásához kötött mértékét megüti. —
 Tisztán az elénk kitözött célok iránti lel-
 kesedés és azon erkölcsi elégtétel, hogy kö-
 teleességünknek megfeleltünk, tartják fel
 bennünk a lap fentartása iránti elhatáro-
 zást; önzetlen, anyagi érdekek nélküli tö-
 rekvés ez; — megvalósítása a közönség
 bizalmától függ.

Nyugodtan bizzuk ügyünket az olvasó
 közönség ítéletére: ha lapunk iránya, tar-
 talma megfelel várakozásának, ha eddigi törek-
 véseinkben elég biztosítékot talál a további
 haladás és javulásra, vagyis abbéli ígére-
 tünkre, hogy a nagyobb pártfogás által le-
 küzdve a kiállítás körüli nehézségeket, a
 lap szellemi részének értékét is emelni ké-
 pesek leszünk, akkor hisszük, hogy a „Pécsi
 Lapok” felküzdí magát azon polczra, me-
 lyen egész bizottsággal szolgálhatja a köz-
 zönség érdekeit; de ha úgy ítélt, hogy la-
 punkra semmi szükség nincs, egy perczig
 sem fogunk habozni, hogy a lobogót be-
 vonjuk.

Midőn az előfizetési felhívást egy ide-
 jüleg közétesszük, arra kérjük tehát az ol-
 vasó-közönséget, hogy a „Pécsi Lapok”-at
 támogatásuk és pártfogásukban részesíteni
 sziveskedjenek. Mi újból és ismételten kijel-
 entjük, hogy elvállalt köteleességünknek
 megfelelni igyekezünk, hogy leküzdve a
 kezdet nehézségeit, lapunkat mindinkább
 változatossá, érdekessé és tartalmassá fog-
 juk tenni. A „Pécsi Lapok” továbbra is
 háromszor fog hetenkint megjelenni, hogy a
 napi események idejekorán megbeszéltesse-
 nek. A megjelenése alkalmával kifejtett
 programhoz mindenben hű marad: szabad-
 elvű irányban, függetlenül és megfélemlítés
 nélkül halad a város és vidéke társadalmi
 kérdéseinek bírálatában, czélja felé; és a
 mikor szükségesnek mutatkozik felveend
 keretébe a politikát is, hogy ebben is sza-
 badon fejthesse nézeteit. Gondoskodtunk,
 hogy lapunk szépirodalmi része is változa-
 tos és érdekes legyen; nemesak eddigi orszá-
 gosan is elismert tekintélyes munkatársaink
 fogják továbbra is lapunkat közleményeik-
 kel megtisztelni, hanem újabb erők emelni
 fogják lapunk szellemi részét, melyről a
 legtekintélyesebb fővárosi napilapok is több-
 izben már elismerőleg emlékeztek meg, mely
 elismerést azonban csak buzdításként tekint-
 jük a jövőre.

A „Pécsi Lapok”, mely háromszor jele-
 nik meg hetenkint, arra nézve is a legol-
 csóbb; az időnként megjelenő kitünő költe-
 mények, eredeti és fordított regényei és el-
 beszélései, novellái, rajzai által minden te-
 kintetben a legjutányosabb olvasmány-tárul
 szolgálhat.

Továbbra is azon leszünk, hogy a köz-
 ügyek terén mutatkozó számtalan kötele-
 ségek komoly méltatásával, lapunk hű tár-
 gyilagos és megbízható, de egyszersmind
 közérdekeltséget keltő ismertetője legyen
 társadalmi életünknek. Igyekezni fogunk
 jövőben is ez irányban önálló indítványok-
 kal a kezdeményezés terére lépni.

A közélet minden figyelmet érdemlő
 mozzanatát regisztrálni fogjuk, mellőzve köz-

leményeinkben minden mellékérdeket, sze-
 mélyeskedést vagy sértő irmodort, habár a
 társadalmi élet viszonyait ki is tüntetjük.
 A színház, zene, irodalom és művészetek
 rovatait ezuttal is érdekesen és változato-
 san állítandjuk össze.

A törvényhatóságok bizottságainak
 üléseiről, az egyletek, hatóságok, jótékony
 intézetek, a kereskedelmi- és ipar-kamara,
 valamint a nagyobb szabású vállalatok mű-
 ködéséről teljesen bő és tárgyilagos ismer-
 tetést hozandunk. A népnevelés, tanügy,
 az ipar- és kereskedelem, valamint a gaz-
 dasági viszonyokat folytonos figyelemmel
 kísérjük, igyekeztvén a legjelesebb szakerő-
 ket munkatársakul megnyerni.

Ez az, mit az új évnegyed megnyitla
 előtt kötelességünknek ismertünk elmondani,
 egyszersmind ismételten felkérjük a tisztelt
 közönséget bennünket bizalmával megaján-
 dékozni, mert sikert csak akkor arathatunk,
 ha vállalatunk kellő pártfogásban részesül.

A gymnasiumi és reáliskolai tervezet a
 közoktatási miniszterium részéről is végleg
 megállapított. Közöljük ebből a minister
 által tett nevezetesebb módosításokat. Először
 is határozottan körülírja a középiskolai kü-
 lönléle tanintézeteket és pedig következőleg:

A gymnasiumok és reáliskolák vagy
 1. az államköltségvetésbe fölvevett gim-
 nasiunok és reáliskolák, melyek a vallás- és
 közoktatásügyi minister rendelkezése és köz-
 vetlen vezetése alatt állanak: vagy

2. a) a vallás és közoktatásügyi minis-
 ter kezelése alatt álló tanulmányi alaplól
 fenntartott;

b) az erdélyi róm. kath. státus kezelése
 alatt álló alapokból fenntartott;

c) a királyi adomány vagy bárminemű
 alapítvány fejében szerzetes rendek által
 ellátott;

d) a vallás és közoktatásügyi miniszter
 rendelkezése alatt álló egyéb gymnasiumok,
 melyek a törvényhozás e részben teendő in-
 tézkedéseig, eddigi jellegük s igazgatási
 módjuk fenntartásával továbbra is a vallás
 és közoktatásügyi minister rendelkezése alatt
 maradnak és a jelen törvény II. III. IV. V.
 fejezeteiben foglalt határozatok (amennyiben
 e törvényben kivétel nem tétetik) reájok
 nézve is érvényesek: vagy

3. a hitfelekezetek által fenntartott nyil-
 vános vagy magánintézetek, melyekben az
 államot, illetőleg a vallás- és közoktatásügyi
 minisztert a jelen törvény VI. fejezetében
 körülírt módon gyakorlandó főfelügyelet illeti:
 vagy végre

4. törvényhatóságok, községek és magá-
 nosok által fenntartott nyilvános vagy magán-
 intézetek, melyekben, hogy az államot, ille-
 tőleg a vallás- és közoktatásügyi minisztert
 a felügyelet mellett mennyiben illeti rend-
 kezési jog is, a jelen törvény VII., illetőleg
 IX. fejezete szabja meg.

Fontos a következő módosítás is, és
 annál is inkább felemlítjük, mert ez eszme
 a mi reáliskolánknál is szóba hozatott taná-
 raink részéről.

„Egyes reáliskolák mellett, a helyi kö-

rülményekhez és a vidék szükségeihez képest állíthat fel a vallás- és közoktatásügyi miniszter az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság körébe vágó szaktanfolyamokat, melyeknek tantervét és a reáliskola illető osztályaihoz való viszonyát szabályrendelettel állapítja meg s a szükséges tantervekről és taneszközökről gondoskodik.

Nem kevésbé nevezetes, hogy a latin nyelv is a reáliskola tantárgyai közé vétetett föl. A javaslatot alkalmilag részletesen ismertetni fogjuk.

A házaló utazók.

(V.) E czim alatt értjük azon élősdie emberfajt, mely nyüglődő teher marad a magyar ember nyakán mindaddig, míg ember találkozik közöttünk olyan, a ki a ragyogó semmit többnek és nagyobbnek látja a fény nélküli valaminél s míg egy ember találkozik, a ki többre becsüli az idegen holmit a magunkénál.

Hogy valósággal nyüglődő teher e faj, arról napnál fényesebb argumentumokkal szolgálhatnak azok, a kik már többé-kevésbé becsapattak ezen élősdiek által; nem bizván meg saját kereskedőink solidságában, meg is adták bizalmatlanságuknak árát.

Könnyen felismerhetjük őket. Fényes, kitünő fényes, a jó Isten háta mögött, külföldön, valahol Németországban törvényesen bejegyzett czég megbízó levele, pompás, czifra holmi a legkiválóbb kiállításban és a hivatalosan kiadott házaló-passus az, a mi a „vakulj magyar“-t képezi. Bezzeg, ha a csillogó, fényes holmiért a paprikásan tartott árat letettük és látjuk, hogy a czifra külső alatt hitvány dib-dáb mutatkozik, akkor tudjuk meg csak valósággal, hogy a törvényesen bejegyzett, jó hírnévnek örvendő czég utazója nem egyéb, mint — csaló. Persze, akkor már késő a felocsudás, — az utazó nagyot kaczag a tenyerébe s a pénz a magas perczenttel az ő zsebébe van, mi pedig bosszankodhatunk a megpukkadásig.

Az élősdie fajnak több osztálya is van. Az egyik nagyon magasról száll le a kereskedelem burjánzó földjére. Ezüst- és aranyékszereket árul, mint a minő a mult napokban városunkban is megfordult. Csinos és biztos tempóval lép a szobába, hol kiszemelte magának a lépre való boldog hívót, hosszú bevezetéssel, hogy miként égett meg a Ring-színház, hogyan jutott tönkre az óriási ékszer-kereskedő — Ergerberger, ho-

gyan lön kényszerülve áruit még a gyári áron alul is nagy perczenttel eladni — ráter a tulajdonképeni tárgyra. Kirakja a szép dobozokból a pompásabbnál pompásabb aranyékszereket, az ezüst evőeszközöket és a boldoghívónek a mézes madzagolás után nagyon is előnyös feltételek mellett ajánlja megvételre áruit.

Az áruk megtetszenek. Nagyobb megnyugtató kedvéért az utazó ur megmutatja a hivatalos próbabélyeget az ékszereken, megvétel esetére apróbb részleteket ajánl — és a kétkedés meg van törve, az alku meg van kötve, az előleg csak — 2 frt, mint első részlet — lefizetve. Hanem az előmutatott tárgyakat az utazó ur nem adhatja, mert miután azok csak mustrák. De negyed napra megérkezik a kialakított tárgy utánvétellel. A kétkedés ismét feltámad, de a nagy kíváncsiság és a díjat lefizetve, birtokunkba vesszük a tárgyat.

És bizony a esalódás nem a legkellemesebb.

A mustra-ékszer helyett kapunk közönséges bronz-darabot és csak most vesszük észre, hogy „nem mind arany, a mi fénylik.“

Egy másik osztálya ez élősdie fajnak a régóta fenálló könyvkiadó hivatal, ékeszólással gazdagon fölruházott utazó ügynöke.

Legnagyobb mértékben erkölcsrontó férczművek, az irodalmi szemétnék elárusítói. Ezek már közönséges, mindennapi egyéniségek. És mégis találkozik mindig olyan elfogult vak ember, a ki fölül a nagy hangon tartott ígéreteknek.

Tagadhatatlan tény az is, hogy vannak olyan elfogulatlanok is, kik — bár még sohasem engedték magukat az eféle uri emberektől megcsaltni — egyenesen ajtót mutatnak nekik, ismervén a szép álarcz alatt lappangó hamis főt. De az is tagadhatatlan tény, hogy mi magunk szolgáltatjuk az ilyen egyének szélhámoságára a legtöbb alkalmat.

Városunkat gyakran elárasztják ezek az urak, — szinte saisont képez az ő megjelenésük.

A rendőrség, kinek hatáskörébe tartozik az, hogy a házalási engedélyt kiállítsa a város területére, ez áramlatnak, e szédülésnek nem oka; mert hát a kereskedelmi törvények a bejegyzett czégek utazóit házalni engedik. Igenis megengedik; de azt nem tiltják és nem is tilthatják, hogy mindenki, kihez ezen atyafiak betérnek, ajtót ne mutasson nekik.

De még ez sem kellene; van reá más mód, — hozza a város képviselő testülete határozatba, hogy városunk területéről a házaló kereskedés kitiltassék.

Egy kis statistika.

Lapunk már több ízben foglalkozott a névmagyarosítás kérdésével, illőszereinek tartjuk tehát ez alkalommal a névmagyarosításnak statistikáját adni, hogy némi tájékozást szerezzenek olvasóink az eddig elért eredményről.

A történelem csak kétes színű vonásokkal rajzolja azt a kort, midőn az emberiség még nem volt népekre és törzsekre oszolva, emlékeink nem terjednek tovább azon időszaknál, a melyben már létezett a nemzetiségi és törzsi tagozat. E nemzetiségi és törzsi tagozat keletkezésének története nincs földelítve, de nem szól a történelem és a nyelvtudomány a nemzetiségi, törzsi és népevek keletkezéséről sem, a mi erről a történeti és nyelvelmékekben olvasható, az nem más, mint a költők, vagy „mesemondók“ ábrándozása. Mi nem lebenthetjük fel azt a fátyolt, mely az emberiség ezen csecsemőkorát fedi, előttünk csak az a korszak áll tisztán, a mennyiben e szó emlékeink fogatékossága mellett alkalmazható, a melyben már megvoltak az egyéni, családi, nemzetiségi, törzsi és népevek. Hogy alakultak és változtak az idő folyamán ezen nevek, különösen pedig a családnevek, ennek fejtegetésével még nem foglalkozott a művelődés-történelem, pedig ezen változtatások kiderítése egyik legbecesebb lapját képezhetné a kulturtörténelemnek. A deductio terére lépve, valószínűnek tetszik, hogy névváltoztatások a családok és nemzetségek, illetőleg népek szigorú elkülönülésének megszűnése óta folyton történnek. A mint az első idegen letelepített valamely nép között, megtörtént az első népváltoztatás is, mert az értelmiség alacsony fokán álló nép a legtöbb esetben nem képes az idegen nyelvű szót tisztán kiejteni. Így esik meg az első névváltoztatás, a mint azt még ma is nem egyszer tapasztalhatjuk.

Ha az illetőnek, kinek nevének a környezet ezt a változást tette, tetszik az új név, önként is felveszi azt; de ha nem tetszik is, az idő folyamán reá ragad. Már ezen korszakban is lehet azonban a névváltoztatás önkéntes, midőn az idegen maga alkalmazkodik környezetéhez és maga ad

Tárca.

Gyerőfi szöktetője.

— Rege a 11-ik századból. —

Öreg szógám, vadásztárs!
Komor, sötét az éj,
S szememre nem jön álom,
Az ég fényit számlálom . . .
— Ugy, ugy! A tűz nagy áldás!
Tégy rá szógám, s regélj!

A nap az Isten képe!
Jól mondják azt uram!
S te mért nevezted égnek
Hol a csillagok égnek?
Mert szent, szent a tűz! él-e
Ami nem tőle van?

Csak általa, csak benne
Van élet, létezés!
Világ a világosság!
Im az vet árnyat is rád.
Itt por, hamu szunnyad; de
Érezni, ébredés!

Ezt tarták őseink már
S bár Jézusunk szava
Betöltvén minden keblet,
Az erkölcs szelidebb lett,
S nem izzó már az oltár, —
Az Isten más-e ma?

Méltó, hogy elveszejtse
Ki hozzá hűtelen,
— Rakjunk a tűzre. — Látod
A meredek sziklát ott?
Hitetlen urnak lelke
Kóvályog e helyen.

Még serdülő koromban
Amott a völgybe' lent,
Gyerőfi háza állott,
Kincsekkel, hirrel áldott.
Gyerőfi egy hajnalban
A szent misére ment.

De csak azért, hogy példát
Adjon sok népnek.
Mivel ki nem fél Istent,
Az megvet törvényt, mindent.
S kegyetlen volt ő, félt hát
Hogy népe ejti meg.

De Isten egyházában
Ő nem imádkozék.
Egyik szép asszonyt leste,
Hogy ellopassa este.
Látá azt imádságban,
Őt bűnében az ég.

S miként egy szarvas által
Isten vezetetté
Hunort s Magyort nagy régen;

Egy szarvasgím merészen
Lejönni im nem átal
A völgyi táj felé.

Csatlósa megjelenti
Gyerőfinek legott.
A kised templom papja
Az Ur testét mutatja,
Gyerőfi ám csak megy ki,
Felejt Istent s papot.

S lovára kapva, gyorsan
Vágtat szolgálival.
A szarvas fut a bércnek, —
Már-már nyomába érnek, —
Hol pihenünk mi mostan,
Kurjantás, kürt rival.

A szarvas fel a lejtőn
A szirt felé szökel.
Gyerőfi csak utána!
Jaj! immár meg is állna . . .
Lován de erőt nem vőn,
S a mélység nyelte el.

Templomból a nép jöve
Ép akkor kifele.
Rémülve szétszaladnak . . .
S e szörnyű sziklafalnak
Gyerőfi szöktetője
Azóta a neve.

Bolgár Emil.

magának új nevet, mely jobban megfelel társai szája ízének. A leggyakoribb esetben nem is kap az idegen sajátos egyéni, illetőleg családi nevet, elnevezik azon nemzetiség szerint, a melyhez tartozik. Így keletkeztek nálunk a nemzetiségnevek, mint tulajdonnevek, pl. Német, Rác, Horvát stb. Hagyjuk azonban ezen deductiv módon való történetcsinálást — és foglalkozunk a tényekkel.

A név maga soha sem tette az embert, mégis mindig nagyjelentőséget tulajdonított neki, mert ha más nem, azt kifejezte, hogy viselője valamely nagyobb közülethez tartozik. Ez a közület a törzs és később a nemzetség volt. Így a legrégebb egyéni nevek mellé a törzs vagy a nemzetség neve járul megkülönböztetés gyanánt. Akár a görög, akár a római, akár a magyar őskort kutatjuk, a neveknek a következő schemáját találjuk mindegyikben: X. Y. fia Z. törzsből vagy nemzetségből, a mostani családnév tehát a törzs vagy a nemzetségi nevet helyettesítette. Idegen ember, a törzshöz vagy nemzetséghez nem tartozó nem vehette fel tetszése szerint a törzs- vagy nemzetségi nevet, csak úgy, ha a nemzetségbe szertartásosan felvételt. Így például az a római, a kit egy másik nemzetséghez tartozó római ünnepélyes módon örökbe fogadott, elvesztette régi nemzetségnevét s az örökbefogadó nemzetségének nevét kellett fölvennie. A rabszolga, kit ura szabaddá tett, fölvette ura nevét, annak jeléül, hogy hozzá tartozott s hálával köteles iránta viseltetni. Az az idegen, a ki fölvetett valamelyik görög vagy a római állam kötelékébe — eleinte nagy kitüntetés, akár a diszpolgárság — görögösítette vagy latinositotta nevét, hogy kifejezze azt, miszerint az új államhoz tartozik. A középkorban és az ujkor kezdetén a tudósok mind latinositották vagy görögösítették neveiket, mert ezzel külsőleg is megjelölték azt, hogy a tudósok birodalmának polgárai, a melynek akkor latin volt a nyelve. Hányadik ember tudja ma, hogy ki volt Schwarzerd Fülöp, pedig Melanchton név alatt mindenki ismeri.

A névmagyarosítás is folyik, mióta Magyarország áll, akár önkéntesen, akár önkénytelenül. S hogy a német, ha magyar akart lenni, magyar nevet is vett föl, bizonyítja az, hogy a Gizella királynéval bejött s itt letelepedett bajor lovagok magyar nevű családokat alapítottak, a mint az a történelemben bővebben megolvasható. A névmagyarosítás tehát nem új keletű dolog, kö-

vették azt századok előtt, hogy más fajt ne említsünk, már a zsidók is, a minék nem egy emléket tartották fenn a héber krónikák. Tagadhatatlan azonban, hogy a névmagyarosítás azon századokban, a melyekben nem létezett a nemzetiségi öntudat, inkább önkénytelen s külső okokból eredő természetes folyamat volt, mint benső kényszer eredménye, a mi ma. Az idegen előtt kicsinyeskedésnek vagy nemzetiségi chauvinizmusnak tűnhet föl az egész névmagyarosítási mozgalom, némelyeket boszánthat is, mint a Culturdünelk nemzetét, a mi azonban remélhetőleg senkit sem fog visszatartani attól, a mit jónak tart. A nagy nemzeteknek, elismerjük, nincs szükségük ilyen eszközökre, de a magyarnak el kell távolítani mindent, a mi feljogosíthatna bármely más nemzetet arra, hogy ebből a kis nemzetből a név jogán magának tulajdonítson néhány százezer polgárt. A francia kamarának lehetett monsieur Schneider az elnöke, mi azonban aligha szeretnők s ezt minden józan gondolkodású ember természetesnek találja, ha ilyen nevű ur elnökölne a Sándor-utcai házban, vagy a muzeum-épületben. Erőszakot a névmagyarosítás érdekében nem szabad, de nem is kell alkalmaznunk, a magyar állameszme fokozatos érvényesülése úgy is meghozza a várt eredményt. A példa ezen a téren is jobban hat a rábeszélésnél és azt meg is várhatjuk, hogy a példával azok járjanak elől, a kik a közpályán szerepelnek, nemcsak azért, mert az ő példájuk legjobban hat, hanem mert ezen neveket szeretik a németek legjobban fölhasználni arra, hogy a német elem culturmissziójáról értekezzenek. Könnyű azokra „oda künn“ ráfogni, hogy németek, a kiknek a neve sem mutatja az ellenkezőjét. Meg vagyunk győződve, hogy minél gyakrabban támadják meg a mi jó barátaink ezt a mozgalmat, annál sürűbb, belterjesebb lesz a névmagyarosítás.

A nemzetiségi eszme érvényrejutása óta öntudatos ez a mozgalom, amelynek a legbuzgóbb ápolója az 1840-es években is az ifjúság volt, épp úgy, mint most. Az első felelős ministerium hivatalos lapja a „Budapesti Közlöny“ ép oly sürűn hozta az engedélyeket mint most, csak hogy akkor a mozgalom nem tartott tovább másfél évnél. Világos után megszűnt ez is. Az alkotmány helyreállítását követő pár évben föléledt újra ez a mozgalom s a hivatalos lap alig győzte kiadni az engedélyeket. Azóta folyton tart s bár gyengült, soha meg nem szűnt, s most különösen 1880. óta, azt hisz-

szük erősebb mint valaha. Azok az adatok, a melyeket alább közlünk, azt bizonyítják, hogy a mozgalom kiterjed a nép minden rétegére, minden foglalkozást üzőkre, s a mi nagy jelentőségű, legjobban ápolják a tanítók és jegyzők.

Az 1881. évben, mert csak az erre vonatkozó adatok állanak rendelkezésünkre, 2574 névmagyarosítás történt, még pedig az első félévben 1017, a másodikban 1557. Érdekes vizsgálni, hogy oszlik el ezen szám az egyes felekezetek között. Legelől állanak az zsidók 1578 névmagyarosítással, azután így következik a sor: r. katolikus 851 magyarosította meg nevét, evangélikus 89, reformatus 38, görög-katolikus 12, görög keleti 6. Nem kevésbé érdekes, hogy oszlik el ezen szám az egyes foglalkozások szerint, láthatjuk, hogy minden foglalkozás képviselve van, legszámosabb esetet szolgáltatnak a közpályán mozgó egyének. A 2574 magyarosított nevű egyén közül csak 954-nek van megnevezve a rendelkezésünkre álló hivatalos adatokban a foglalkozása, a többi vagy kiskorú, vagy pedig nem említette meg folyamódványában, hogy mi a foglalkozása. Ezen 954 egyén között van: nyilvános hivatalnok 108 (igen tetemes része vasuti tiszt), jegyző 12, segédjegyző 6, bíró 5, ügyész 1, községi bíró 1, segédszolgabíró 2, magánhivatalnok 57, orvos 59, szigorító orvos 8, orvosnövendék 8, állatorvos 5, ügyvéd 22, ügyvédjelölt, joggyakornok 37, joghallgató 11, tanár 18, tanárjelölt 13, bölcslethallgató 2, tanító 56, tanítójelölt 5, lelkész 8, lelkész növendék 3, szerzetes 7, kereskedő 97, ügynök 21, iparos 133, katona (activ és nyugalmazott) 19, földbirtokos 17, szolga 34, mérnök 15, irnok és díjnok 28, postás 14, levélhordó 1, hírlapíró 6, erdész 15, gyógyszerész 5, magánzó 12, rendőr 6, pénzügyőri tiszt 8, haszonbérő 4, műegyetemi hallgató 6, háztulajdonos 2, színész-növendék 1, színész 2, festő 2, zenész 2, szobrász 1, birtokos 2, gazdász 2, egyetemi hallgató 2, tanuló 14, bányász 2, földműves 2, tanárnő 1, tanítónőjelölt 1, színésznő 1, varrónő 2, apácza 1. Önálló nő tehát összesen 6 magyarosította meg a nevét. A foglalkozásoknak vallásfelekezet szerint való feltüntetése sem érdektelen, de rendkívüli munkát igényelne, azért csak három foglalkozási ágának az adatait közöljük vallásfelekezet szerint föltüntetve. Lelkész van 8, ezek közül 6 r. katolikus, 1 evangélikus, 1 zsidó. Az 59 megmagyarosított nevű ügyvéd közül 19 zsidó, 2 katolikus, 1 evangélikus

Ascanio,

Dumas Sándor regénye.

Francia eredetiből fordította

dr. Daempff Sándor.

VI.

Mire valók a felügyelőnők.

(Folytatás.)

Mindketten, Ascanio s a kertész visszahökkenetek.

— Mit akar? szólta a kertész, mit keres?

Ascanio kihíva levén, összeszedte bátorságát s merészen felelt:

— A hotelt akarom megnézni!

— Hogyan? a hotelt megnézni! kiáltott fel a kertész bámulva, s kinek a nevében?

— A király nevében! felelt Ascanio.

— A király nevében! kiáltott a kertész.

Jézus, Mária! talán el akarná tőlünk venni?

— Meglehet! felelt Ascanio.

— De hát mit jelentsen ez?

— Be fogja látni, barátom, szólta Ascanio oly nyomatékkal, melynek maga is megörült, hogy nem tartozom önnek számadással.

— Igaza van. Kivel akar beszélni?

— Itt van a prévot ur? kérdé Ascanio, ki nagyon is jól tudta, hogy a prévot nincs itt.

— Nem, uram; a Chateletben van.

— Hát távollétében ki helyettesíti?

— Leánya, Colombe kisasszony.

Ascanio fületövéig elpirult.

— Azonkívül, folytatá a kertész, itt

van Perrine asszony is. Uraságod Perrine asszonnyal vagy Colombe kisasszonnyal óhajt beszélni?

E kérdés elég egyszerű volt ugyan, de mégis borzasztó harcot idézett elé Ascanio lelkében. Ajka kinyílt már, hogy Colombe kisasszonyt mondja, de mintha túlmerész hangja megtagadták volna e nevet jelezni, Perrine asszonyt mondott.

A kertész, ki aligha gyanítá, hogy kérdése, melyet nagyon is egyszerűnek talált, ily nagy zürzavart okoz, engedelmesség jele gyanánt fejével intett s végig haladt a Kis-Nesle benső kapuja mögötti udvaron. Ascanio követte.

At kellett haladnia egy második udvaron, egy ajtón, egy földszinti helyiségen, egy perron lépcsőin és egy hosszú karzaton. Ezután a kertész kinyitott egy ajtót és így szólta: — Perrine asszony, egy fiatal ember van itt, ki a király nevében meg akarja szemlélni a hotelt.

S ekkor félrevonulva, Ascanionak helyet csinált, ki követte őt az ajtóküszöbön.

Ascanio a falhoz támaszkodék, homály lepte be szemeit; oly egyszerű dolog történt vele, mire nem számított: Perrine asszony Colombeval együtt volt s ő egyszerre mindkettejük szemei előtt találta magát.

Perrine asszony rokka mellett ült és font. Colombe saját szakmájában dolgozott s himzésnél ült.

Mindketten ugyanazon perczen felemeltek fejüket s az ajtóra néztek.

Colombe rögtön ráismert Ascaniora.

Várta őt, noha ösztöne azt sugta, hogy nem fog eljönni. A mi Ascaniot illeti, ő, midőn a fiatal leány tekintetét magára látta irányulni, noha e tekintetből véghetlen gyengédség sugárzott is, azt hitte, hogy meg kell halnia.

Mivel ezer nehézségre vélt találni, mivel ezer akadályra számított, mig kedveséhez érhet, ez akadályoknak őt ösztönözniök, e nehézségeknök őt erősíteniök kellett volna, s ime, mintha Istent szerelmök tisztasága megindította volna, minden szépen s egyszerűen fejlődött; ime azon perczen találta magát vele szemben, midőn arra legkevésbé számított, s ama szép beszédből, melyre előre készült s melynek lángoló ékesszólásával őt elragadni és meglágyitana akarta, egyetlen mondat, egyetlen szó, egyetlen betű nem jutott eszébe.

Colombe is mozdulatlan és néma maradt. E két fiatal és tiszta lény, kik, mintegy az égben egymásnak már előre levén eljegyezve, érezték, hogy egymáséi, s a kik egyszer egybekötve, egymással összeolvadtak volna, s mint Salmacis és Hermaphrodite egy lényt alkottak volna, most egymás szomszédságában reszkettek, remegtek s hangot sem voltak képesek kiejteni.

(Folytatás következik.)

Végül egy kis statistika a fölvetett nevről. Igen kedveltek a történeti nevek, mutatják a számok, lett Bátori 17, Hédervári 12, Kont 5, Szécsi 19, Tomori 15, Garai 15, Gara 6, Hunyadi 1. (Bátoriak közül 13 zsidó, 4 katolikus, a Szécsiek közül 14 zsidó, 4 katolikus, 1 evangélikus, az 5 Kont s 6 Gara katolikus, de a 15 Garai között 14 zsidó.) Költőinket is szeretik s emlegetik, ezt bizonyítja, hogy 4 Kölcei és 1 Bajza keletkezett, a Révai-k oly sokan vannak, hogy össze sem számálhatni őket.

Az idegen nemzetiségek is szaporodtak a névmagyarosítás által, mert lett Oláh 4, Lengyel 1, Rác 5, Német 4, Török 6, Horvát 1, Magyar is csak 1. A színeket képviseli 19 Fekete, 7 Barna, 6 Fehér, 4 Kékési, a virágokat 10 Rósa, 12 Rózsa és 3 szimpla Virág, Virányi azonban 12 és Cserjési 2 van. Foglalkozásra nézve van 21 Halász, 1 Varga, 1 Mészáros, 5 Kovács, 4 Szabó, 2 Asztalos, Alföldi származását bizonyítja 2 Hortobágyi 11. Pusztai, 3 Róna, 22 Rónai, Némelyek azt kívánják, hogy már nevük rávalljon jellemükre és tulajdonságaikra, ilyenek 1 Gondos, 2 Rendes, 4 Vig, 5 Vidor, 2 Erős, Bátor köztük 5, Harczos 2, Kardos 3. Az égi testek is szaporodtak a múlt évben, mert 27 Csillag keletkezett. Gyakrabban előfordulnak még a következő nevek: Halasi 15, Fenyves 13, Fenyvesi 9, Fellegi 11, Fai 6, Hegedűs 14, Vajda 15, Erényi 8, Berényi 4 stb. Az összes 2574 magyarosított nevű ur és hölgy között csak 1 Szép van, aminek mindenesetre csak az az oka, hogy e Fényes (3) tulajdonságát valamennyi elhallgatta. Van 1 Hári János is, a ki, kérem higgyék el, nem e sorok írója. *Ell.*

Ujdonságok.

Bokor József ur színtársulatunk derék és ügybuzgó tagja, e hó 23-án tartja meg színészi pályáján 30 évi működésének jubileumát. 1852-ben lépett e pályára és ez idő alatt, mint operanékes, színész, énektanár és rendező működött; a pécsi színháznál négy színi idényen volt az itt működött társulatnak tagja. Őt a közönség mindig szívesen látta; tevékeny, igyekvő és kötelességszerető színész, ki a színpalán kívül is becsülésre érdemes. Jelen működésében is a társulat egyik lehasznosabb tagja, az operák rendezésénél pedig kiválóan megérdemli az elismerést. Közönségünk bizonyára meg fog emlékezni a derék veterán színészről, hogy szép, de nagyon is rögzös és küzdelmes pályájának ez emléknapiján némi jutalomban is részesülhessen hosszabb tevékenységéért; a közönség érdekeltége legszebb emléke lenne a becsülettel átküzdött harmincz nehéz esztendőnek.

Az esküdttszék névsorozata 1882-ik évre.

I. osztály. Fischer Ferencz, Lechner Gyula, Ruvald Alajos, Szeifricz Antal, Kozári József, Likl János, Blauhorn Antal, Soósti Gyula, Mihályfi Lajos, Böhm Bodog, Luszovics László, Weidinger Ferencz, Maletter Rudolf, Simonffy János, dr. Mendl Lajos, Körösztes Imre, Engesser Miklós, Kis József, Hart Ferencz, dr. Koharich Károly, Kindl József, Bubreg Mihály, dr. Erreth Lajos, ifju Horváth Antal, Littke József, Kovácsics József, Pintér József, Erreth Kálmán, Bartók József, Grassinger Ágoston, Szucsics Károly, Tirczka Antal, dr. Bors Emil, Eötvös Pál, Plainer Lajos, Németh Gyula. II. osztály: Veisz Jakab, Ollé István, Stern Károly, Ráth Mátyás, dr. Festl György, Radocsay Mátyás, Schönherr Mihály, Förster Béla, Hammerly János, Mestrics Imre, Bubreg Antal, Zavaros Péter, Majorossy Imre, Kisfaludy István, Vaszary Gyula, Erreth János, dr. Czierer Elek, Pleininger Ferencz, dr. Daempf Sándor, Szautter Gusztáv, Bedő Imre, Németh Ignác, Wész Albert, Seeh Károly, Cserta Ignác, Deceva Vilmos, Suha Rezső, Szakvári Emil, Németh József, Szuly János, dr. Schaurek Bódog, dr. Trixler Rudolf, ifj. Pap József, Grünhut Ignác, Szecsődy

József, Sillay József. III. osztály: Eibach Emil, Mesterházy Károly, Perczel Kálmán, Bedő Károly, Blauhorn Lajos, ifj. Scholtz Antal, Kellemfy Károly, Engel Sándor, Fekete Mihály, Kindl József, Koszits Szilárd, Hoffmann Károly, Gerdenits József, Aidinger János, Hinka László, Forray Iván, dr. Johan Béla, Preindl Mihály, Dévényi Iván, Krausz Simon, Rédeky Alajos, Nendwich Sándor, Nagyajtai Antal, Csernyus Andor, Egri József, Schneider István, Zsolnay Vilmos, Sipőtez István, Dischka Győző, Csígy János, br. Skerlecz Károly, Krasznay Mihály, Schapinger Mór, Hauzer János, Lechner Antal, Jilly Alajos. IV. osztály: Tausz Vilmos, Haksch Emil, Zsolnay Imre, Kammermayer István, Jeszenszky Géza, Sey László, Kóházy József, Gadó Nagy József. — Kengyel Mór, Danitz Antal, Knap József, Kovács Mihály, Jeszenszky Ferencz, Varga, Ferencz, Eiser János, Bodó István, Klein Jakab, Gyenes Kletus, dr. Goldberger Ignác, dr. Schwartz Frigyes, Edhoffer Ferencz, Repics Vincze, dr. Mutschbacher Viktor, Guttmann Joachim, Sággy Lipót, Kerese Kálmán, Weiller János, Szieberth Nándor, Dr. Kosutányi Ignác, Salamon József, Rozinger Ignác, Vécsey István, Bolgár Kálmán, Lauber Rudolf, Erősy József, Gyenes Pongrácz.

El Amerikába. Csak nem rég elismerőleg említettük meg, hogy a múlt évben megynkből egyetlen egy kivánaorlás sem történt, senkinek sem jött kedve új hazát keresni. Most azonban több helyről arról értesülünk, hogy egyesek elhatározták az itt fel nem talált szerencsét az új világban keresni és készülnek Amerikába kivándorolni. Azok által, kikről szó van ugyan édes kevés kár esik bennük, de még a rossz példa is példa marad és könnyen elcsábíthat jobb erőket is. Az, hogy hányan nyomorognak, küzdenek oda át a kivándorlottak között, nem igen talál hitelre, hogy ott nehéz és szigorú munka árán boldogulhat az ember, azt se hiszik, csak az amerikai nagy munka hírek és a gyorsan emelkedő gazdagság találnak hitelre. Jó lesz háromszor is meggondolni, mielőtt a nagy utra indulnak.

A pécsi lövészegylet közgyűlése csekély részvét mellett — összesen 20 és néhány tag volt jelen — megtartott. A választmány indítványba hozta, hogy az egylet tavalói helyiségének mellőzésével, melynek tulajdonosa már másodszor akarta felemelni a bérösszeget, új helyiség gyanánt a szigeti külvárosban fekvő cs. és k. katonalövölde választassék, miután a helybeli cs. és k. katonai parancsnokság e kérelemnek készséggel helyt adna. A közgyűlés elfogadta a választmány ezen javaslatát s egyúttal e helyen egy egész egyszerű földt csarnok építését is elhatározta. Megválasztottak: Gunderla Vincze főlövész-mesternek, Kaiser János allövész-mesternek, dr. Mestrics pénztárnoknak. Választmányi tagoknak: Erreth Kálmán, Girardi József, Hillebrand Ferencz, Port, Udvardi Sándor és Zelmez György urak.

A zeneegylet mint tudjuk a válság küszöbén áll. Elénken ajánljuk a városi zenekart, mely jelessége folytán városunk díszére válik, a közönség különös pártfogásába. Ugy értesülünk hogy 60—70 új pártoló tag belépése biztosítaná az egylet existenciáját, felhívjuk tehát mindazokat kik a zene kedvelői, hogy ez egyletet támogatni siessenek, hiszen csekély jóakarát és áldozatkészség mellett egy nap alatt kikerülhet a hetven szám s a zenekar az évi 12 forintért bő élvezetet nyújt. Egyelőre a zenekar philharmoniai hangversenyeket rendez, hogy némileg a pénztár bajain segítve legyen; legközelebb Beethoven 8-ik simphoniája fog előadni, mely egyike a legremekőbb zenei műveknek és bizonyára felkelti a közönség érdekeltégét hiszen emlékezőnk még azon osztatlan tetszésre, melyet a múlt évben előadott 8-ik simphonia által aratott.

Nagy bűnügyi végtárgyalás. Marocsai

Ferencz bűnügyében a végtárgyalás április hó 24-re és folytatólagos napjaira van kitűzve, és hihetőleg eltart 8 napig. Marocsy csaláért, okmányhamisításért, hamis okmánykészítésért és lopásért van vádolva; a tanúk száma mintegy 79-re rúg, a bűnesetek száma pedig 14. Védőül Bolgár Kálmán ügyvédet kérte fel a vádlott.

A helypénzszedési jog bérlői alig vették át márczius 1-én a bérletet, már is számtalan panasz tétetett ellenük, úgy hogy a rendőrkapitányság eddig 3-szor birságotla meg őket a tariffa elleni vétség miatt.

Apró hírek. Bicsérdén, mint már egyizben jeleztük, egy pósta felállítása csakugyan engedélyeztetett. — A komló termeszők figyelmébe. A közgazdasági miniszter, tekintettel arra, hogy sörfőzési kísérletek alkalmával kitudt, hogy a komlóban sok kifejtett mag találtatik, mi a komló piaci értékét lerontja, e bajnak elejét veendő, ajánlja, hogy legalább 1000 méter távolságra a komló ültetmény körül a vadkomlót irtsák ki, hogy ültetvényekben himkomlót ne tőrjenek. — A dunagőzhajózási társaság részvényeseinek a részvénytőke százalékát fogja osztalékul adni. — Simonyi Ernő képviselő állapota még mindig aggasztó, felgyógyulásához remény nincs, de betegsége olyan, hogy még néhány hónapig is elkinlódhatik. — Tüz. Egyházbéren e napokban egy ház és pajta leégett. — Lopás. Zelms György urnak a Balokányi utcában fekvő bérházában a padlásról a lakók összes ott tartott ingóságait eltolvajolták. — Tabak Pál nyugalmazott városi tisztviselő hirtelen halálának oka nem gyilkosság volt, mint azt az orvosi boncolás igazolta, mert rajta külerőszaknak semmi nyoma sem találtatott.

Belföldi hírek. Az országgyűlésen letárgyalta költségvetési javaslat a főrendek előtt fekszik, melynek három tagu szükebb bizottsága már befejezven munkálatait már hétfőn tárgyalás alá kerül. Az országgyűlésen a véderő-törvényjavaslat fog tárgyalatni, előadó ifju gróf Rádai Gedeon lesz. A függetlenségi párt nem fogadja el a javaslatot. A jelen ülészak, úgy hírlik, lehetőleg gyorsan be fog záratni, és szeptemberig szüret lesz, mely idő alatt az országgház rozzant tetőzete fog kiigazittatni. — A felkelésről újabb ütközetek híre nem érkezett. Montenegro, mely az odamenekült lázadók fészke, sajátos és nagyon is kétszínű eljárásáról irnak a lapok, azt gondolván, hogy ezzel kell mielőbb számadásunkat rendbe hozni. — Fiume kérdése jött ismét napirendre; Horvátország igyekszik tőlünk Fiume területét elvenni, s azon királyi leirat, mely Fiume ügyében regnikoláris deputatio kiküldésére szölitotta fel a horvát országgyűlést — nagy ellenzést szül a horvátoknál.

Külföldi hírek. Mindinkább neveltségessé lesznek a lapok tudósításai a czárnak Skobelegg iránti magatartásáról, mert azok a legellentétebbek; anyyi áll, hogy nagy baja nem eshetett, mert még mindig Szt.-Pétervárott van, s tart beszédeket. — Konstantinápolyból jelentik a lapok, hogy a porta hir szerint ajánlatot tett kormányunknak, hogy önkényt lemond Bosnia és Hercegovináról, ha a Balkánt ő katonailag megszállhatja.

Egy és más régi szerelmesekről.

(Abelárd és Heloise-ról, Rousseauról és ennek: „Második Heloise“-ról s több efféle elavult dolgokról.)

Csaknem minden nemzetnek és kornak megvannak a maga szerelmi hősei (vagy hős szerelmesei), kiknek felemlítésénél a fiatalok szive hangosat dobban.

Ha ugy tetszik kedves olvasóm, tartunk egy kis szemlélt felettük.

Babylonnak Pyramusa és Thisbéje, a regényes Göröghonnak nemcsak Herója és Leanderje, de (hitves társakban) Admété és Alkástis-e, Philemon és Baucis-sa, Némethon-

nak Graethenje, Olaszthonnak Romeo és Juliája, Magyarthonnak „Szép Ilonkája“, s Franciaországban Abelárd és Heloise-e van. Ezek a régi kor szerelmesei, az új és legújabb kor szerelmeseiről jobb lesz egyelőre hallgatnunk.

Ki ne ismerné Szép Ilonka, Grätchen, Romeo és Julia történetét? Heró és Leander-é röviden abból áll, hogy Venus fiatal papnője beleszeretett a szép ázsiai vadászbá, ki csak hogy minden éjjel találkozhat vele, átuszta a széles Hellespontus hajóit, míg nem egyszer egy vihar érte utol s a tenger mélyébe rántotta őt.

E rövid történet van gyönyörűen megénekelve Schillernek — róluk nevezett — remek sarkasmussal megörökítve, Byron egyik alkalmi költeményében, melyet akkor írt, midőn a Dardanellákat Sestostól Abydos-ig — tehát ugyanazon utat, melyet a tüzes Leander — maga is átuszta, mitől aztán e felette szerelmes ember forró lázát jó időre elveszítette s helyette hideg lázban esvén, veszélyesen megbetegedett.

Pyramus és Thisbe Sheakespeare Szent-Iván éji álmából szintén ismeretes lesz nyájas olvasóm előtted. Történetek egyébként röviden abból áll, hogy a két szerelmes Ninias király sirjánál Babylon határain kívül adott egymásnak találkozt, miután benn a városban csupán szomszédos házaik falán áttört nyíláson keresztül érintkezhetek. Thisbe pontosabb lévén a találkozáson, az oda rendelt városi arslán helyett egy odavetődött pusztai oroszánt talált, kitől megijedvén, elfutott, miközben fátyolát elveszíté, melyet az oroszán egy röviddel előbb szétmarcangolt állattól még véres szájjal visszavissza tépve, a kissé elkészt Pyramus annyira megijesztette, hogy ez, midőn a fátyol foszlányait s e helyről távozó oroszán szörnyű bödülését hallá, azt hívé, miszerint bizonyára kedvese esett a vadnak áldozatul. Késedelmese kédes és a kedves elhunyt fölé kétségbe esvén, törrel vetett véget életének, úgy hogy Thisbe még csak utolsó sóhaját foghatta fel. Nagyon természetes, hogy ő is, mint hű szerelmeshez illik, azon helyben megölte magát. Hányan csinálnák utána mai nap?

Még csak Admét-ét és Alkástis historiáját mondom el, és ezután áttérek Abelárd és Heloise-ére, kikerül tulajdonképp irni akartam. A többi fennevezett szerelmes története amugy is eléggé ismeretes lévén, nem fogok vele senkit sem untatni.

Admét és Alkástis férj és feleség volt; végtelenül szerették egymást. Boldogságukat csupán a férj halálos betegsége zavarta meg, kinek végzete szerint az Orkusba kellett volna (ami az időben egy jelentőségű lehetett a mi „Bumsztinkkal“) leszállania. Ez tudtára jövő nevének, egyik udvarlója: a szépségétől elragadtatott Apolló, mindössze annyit tudott szép szemei kedvéért kivívni a kérlelhetetlen Lachesistól (párka — kinek a pamut-legombolyítás volt legnagyobb kínja s abban a mániában szenvedett, hogy az emberek életének fonálát megszegette el ollóval), hogy csupán az esetre, ha valaki önkényt meg férje helyett halálba, lesz férje az életnek megtartva. A hű nő, anélkül, hogy férjének valamit szólt s egy percig habózott volna, azonnal felajánlotta magát ez áldozatra s ezt meg is hozta. Melyik mai fiatal szerelmes asszony volna erre képes? Akár te is, ugy-e szíves olvasónóm? de nem a halált, hanem azt értem ám, hogy megállanád-e szó nélkül, anélkül, hogy férjednek szólnál?

Mindezek felül mégis Heloise az, ki legjobban bírja s érdemi ki rokonszenvenket; mert míg Thisbe és Julia a félreértésnek, Graethen a leányka tapasztalatlanságának, Heró a vak sorsnak, Alkástis a hitvestársi hűségnek, Szép Ilonka a szerelmi keservek és női tartózkodásnak áldozatai gyanánt tűnnek fel, csupán Heloise az, ki tiszta, önzetlen szerelemből, öntudatosan áldozta fel magát, nem is Abelárdért, mint Alkástis, hanem pusztán egy ephemer értékű

ábrándért; Abelárd jövő nagyságáért; dicsőségéért, önkényt hozván a legsúlyosabb áldozatot, a minőt nő csak hozhat: lemondván a világi örömeiről, le a hitves jogairól, azon osztrályrésztől, mely férje dicsőségéből reá sugárzott, feláldozta hírnevét, erényét s kitette magát a világ megvetésének. Heloise önfeláldozásában az a nagyszerű, hogy ez minden mellékérdék nélkül történt, s benne a szerelem önzetlensége örök időkre gyémánt tisztaságu fényében áll előttünk.

Persze, te nyájas olvasóm, azt fogod erre mondani, hogy mesének megjárja. Amde, mit szólanál hozzá, ha én azt mondanám teneked, hogy mindez korántsem mese. hanem megtörtént dolog.

Ki volt tehát Abelárd és ki Heloise?

E kérdésre kimerítő felvilágosítást találunk Lamertine Alfonznak róluk nevezett, egykor feltűnő keltett művében, melyből kivenetül az átvesszük a következőket: Abelárd Péter született 1079-ben, a nemesi osztályhoz tartozott s kora legszebb férfiai egyikének tartott. Kortársai közt a legkitűnőbb tehetségekkel volt felruházva. A katonai pályát abban hagyva, a bölcsészetet és teológiát kezdte tanulmányozni; csakhamar a leghíresebb filozóf, a legélesebb vitaközö tanár és a legkedveltebb költő lőn. Költeményei, melyek dallamát is maga szerzé, minden szívben viszhangra találtak, s a tudósok közbeszédének tárgyává, a nők gyönyörévé és a szerelmesek titkos beszédjévé lettek. Képzeljünk oly embert, ki korának leghíresebb szónoka, legjelesebb bölcsésze, legelső költője s legkiválóbb zenésze, ki Socrates, Antonius, Antinous, Cicero, Petrarca és Schubert egy személyben.

Heloise — Fulbert nevű kanonok 18 éves unokahuga volt; husz évvel ifjabb, mint Abelárd, hírneves feltűnő szépsége és éles felfogása által. Vonásai mégis, Abelárd szerint kevésbé szépségök, mint inkább kellemelek által kápráztaták a szemeket.

(Vége következik.)

Egy álmom.

— Mese vagy valóság. —

Hámory urnak két foglalkozása volt. Végtelen minőségben kinevezett irnoka volt az y—ni K. K. (akkor még a két K. közt nem volt kötszócseke). Bezirkgerichtnek, mely Jerzabek ur főnöksége alatt kitűnő hírnek örvendett, egyuttal pedig nevelő volt egy jómódu magyar nemesi családnál. Mi természetesebb, minthogy Hámory ur — pardon! — akkor merő loyaltásból Hámorknak írta magát — hanyagul járt el a hivatalában és vajmi kevés gondot fordított nemes és vitézlő Bárdossy Atila ur egyszülött fiának nevelésére. Két urnak nem lehet szolgálni, a mit Jerzabek ur így fordított le: mit zwei Stöcke geht nur der Narr spacieren.

És Hamorek recte Hámory ur mégis megvolt elégedve helyzetével. Ez a sima modoru alázatos emberke bizott a szerencséjében. Ügyes, furfangos esze volt, első próbáját a szerelemben állotta ki, szemkápáztatóan fényes sikerrel. „Asszony által boldogul a férfiu“, ez volt az ő elve, mely ugyan nem volt törvénybe ígátva, de hatalma világszerte el van ismervé. A hivattal nem sokat törődött, rég meg volt győződve arról, hogy e foglalkozás nem neki való, ő nagyravágyásában egészen másról álmodozott.

Bámulatos szívósság, kitartás és a kis embertől éppen nem várt bátorsággal először is sikerült neki Bárdossy urnak életpárját, Szederjesy Arabella urhölgyet mag részére hódítani, sőt csakhamar belső viszony fejlődött ki közöttük. Mindenki megbotráncozott e viszonyon, főleg Jerzabek ur, ki pompásan értett a vizsgálathoz (Staatsanwält-substitut volt Pettauban), de Bárdossy uram behunyta szemeit, okos és bölcs volt, nem akarta ilyen apró dolgokkal mindennapos klopoczki tarokk parthieját zavartatni. Jerzabek ur azonban kezdé elveszi-

teni türelmit: Hamorek mindinkább elbizakodottá, szemtelenné lőn. Addig kutatott, leleskedett tehát Jerzabek ur, míg egy a nemes közbirtokosnak adott „geheimer wink“ és erre rögtön ügyesen alkalmazott „contra tuli, contra ultimo“ megtették a kellő hatást és kivánt változást idéztek elő a helyzetben. A nevelő urnak kijelentetett, hogy tanítványát elküldik a nagyszombati collegiumba, az irnok ur pedig megkapta Jerzabek kezeiből a k. k. Oberlandesgericht decretumát, mely röviden tudtára adta, hogy: „Vom Dienste enthoben“ Hamorek — nem, nem, most már isaszeghi és kápolnai Hámory ur, éppen nem mutatott zavart, régen érezte, hogy ez állapot ugyis tarthatatlan. Eszes ember megél a jéghátán is.

De nagy dolog esett meg ekkor y—ban.

Bárdossy alig zárta be egy éjjel álmatag pilláit, midőn zajt hall hálószobája ablaka előtt, gyorsan fel kel ágyából és az ablakhoz siet. Őseitől öröklött kovács puszkájával kezében. Kitekint, e pillanatban dördülés hallatszik, és Bárdossy uram holtan rogy le a földre s fichtmatchhá lőn. Összeszaladnak, lármát csapnak, keresik a zsványt, a gyilkost, a minek akkor egy gyűjtő neve volt a hazafival: „betyár.“ Seholy semmi. Hát ki is tette volna más mint Keresztes Jóska, a futó betyár. Rá irták ezt is a rovására. Majd csak megnő az a rovás akkora, hogy kitelik belőle egy akasztófára.

Jerzabek ur szörnyen megvolt ütődve az ő gutgesinnt barátja ily rögtöni halálán, de nem csupán azt sajnálta, hogy a rendes tarokkparthie megakadt, hanem azt is, hogy olyas valamit beszélnek erről a casusról amit ő nem tudott rögtön kisűtni. Pedig ő ugyancsak foglalkozott e problematikuss kérdéssel. Előtte minden gyanus volt. Olvasta ő e „Justiz és Kriminal Blätter“-eket, a ki pedig ezeket olvasta, az előtt még a levegő se volt tiszta. Hosszas megfontolás és az argumentumok összegezése után egy fontos lépésre szánta el magát. Elfogatta nemes Hámory uramat, és nem respektálván a szép özvegy asszony könnyeit, őt is tartóztatta. Nagy fába vágta fejszójét, ha sikerül a vágás, sicher az ordó, ha nem, úgy a gázsit a jövő hónapban már nem l-én, hanem 25-én a kékives nyugdíjasok napján veszi már fel.

Nem sikerült. A vádlottakat felmentették. De Jerzabek ur iránt is kegyelmes volt az ég — eldisponáltatott Walachisck Meseirtsbe. Elment békében, megadással hiszen ismerte ő azt a magyarországi kedves népdalt: „Ma megvagyom commissär, holnap leszem secretär, — de még ezzel nincsen End, kell még lenni Präsident“

. . . Néhány hónap mulva Jerzabek ur aranyos szélü levelet kap a postán Magyarországból. Ki emlékezett meg róla onnan? Hát bizony senki más mint Hámory ur a ki szívesen látja Jerzabek urat a lakadalmára, jegyet váltván Arabella urnóval. E hír kihozta egy perczig Jerzabek urat a sodrából és dühösen így kiált fel: also doch! És erre felcsapott egyszeriben jövendőmondónak: még, megérem hogy . . . nos mit? . . . Pszt!

Hámory ur gazdag, tekintélyes ember. Tisztelet és becsülés környezi. Oly sima, szelid és alázatos. Most már nem ügyes és furfangos, hanem okos, komoly derék férfiu, ki egy tisztántúli várostársadalmi életében vezérszerepet visz. A bizalom iránta határtalan, de hiszen ő a personifikált becsületesség, eljárásában pedig pontos, pedansan pontos, ovatcs, figyelmes. Hitele kifogyhatatlan

Hámori ur szerencséjének tetőpontjára lépett. Hol az az ember aki ott megáll? Tovább . . . Tovább! De Hámory ur megállott volna, mert ő számitani is tudott, — ha egy véletlen közbe nem jó. Ez a véletlen pedig egy álmom volt.

Az ember lepihen fáradt tagjaival, szemei lecsukódnak, elveszti öntudatát. Egyszerre a kiszáradt torokból erőltetett sikoltás tör elő, a remegő kéz ijedten kap az izzadt homlokhoz, a szemek nagyra nyilva az égő gyertyára merednek, a szív hangosan lük-

tet . . . a nyugodt komoly férfiú őrzőjéni látszik. Ki bántotta? Senki. Mi űzte el nyugalmát? Az álom, egy irtóztató kép, amit öntudat nélkül, lecsukott szemekkel látott, de mely egész valóját megrázkódtatá.

Jerzabek ur jelent meg előtte. Vádolta őt újra, hidegen, kéréllhetlenül, szigoruan.

És elítélték. Ő kacagott rája, hatalmasabb bírákhoz vitte az ügyet. Jerzabek ur ott maradt mellette és szüntelen fülébe sugta a három számot, a gyilkosság napját, az összekelés idejét, meg a börtönének számát. És újra elítélték . . . Ekkor tört elő a sikoly, ekkor ébredett fel.

— Mi baj? kérdezi a felriadt Arabella — hiszen ég a gyertya. — Igen ég . . . évek óta ott világít a fény, hiszen a setétség oly ijesztő félelmetes.

— Semmi — feleli Hámori és leküzdő nyugtalanságát. — Semmi — nem ő hazudik. Ez az álom hatásában irtóztató volt. Az ügyes és furfangos, az okos, számító férfiú félni kezdett, a félelemhez pedig oda-csatlokozott a babona. Jerzabek ur három száma ott lebegett szüntelenül előtte. És Hámory játszani kezdett azzal a három számmal. Szenvédélye lett a lutri. Veszített rajta hétről-hétre; a három szám nem volt elég, tiz és újra tiz fűződött hozzájuk, a sok szám csak úgy nyelte a pénzt. Hámory levert, szórakozott lett, a játék szenvédélye elszédíté fejét, és csak roppant lelki hüzdelen árán bírta még szinlelni a nyugodtságot, hogy fenntartsa a bizalmat és ezzel a hitelt.

A játék szenvédélye egyre növekedett és a vagyon mindinkább fogyott; a játék a legvészteljesebb küzdelemmé lön. O tudta érezte, hogy mindent kockára tesz, ma-holnap a becsületre kerül a dolog, arra a becsületre, melylyel őt önkényt elhalmozák.

És eldobá ezt is, játszott vele.

Hogy e borzasztó helyzet terhén könnyítsen, megtette a legvégzetesebb lépést: elfordult attól az asszonytól, akinek szerencsésjét köszönhetette. Mámoros élvezetekben keresett lelke küzdelmeinek menedéket. Pedig ki tudja, hogy ő Bárdosy esetében ártatlan volt! . . .

Titkai voltak neje előtt, aki neki társa volt mindenütt, mindenben.

Ez volt a bűnhődés kezdete. Egyedül, magában állott, még csak a bűn kétségbeesett merészsége tartá fenn.

De kitört a vész és hirtelen lesőpré lesújtá azt az embert; egyszerre gyöngé, gyáva lön, végkép elbukott.

Ismertem olyan embert, ki egy óra alatt hatvanszor hazudott, olyat, ki egy örületes pillanatban apagyilkossá lön, olyat ki neje iránti szerelemből megfojtotta gyermekeit, olyat, ki a mérég hatásának észlelése végett méreggel oltá ki életét, olyat, kit általa festett kép szemlélete örültté tett — de olyat, kit egy álom tett boldogtalanná, eddig még nem ismertem . . .

Jerzabek büszkén ül elnöki székében, és el-elmereng hosszú életpályáján, melynek vége felé jár a becsületes munkálkodás útján. E pillanatban gépiesen nyúl az előtte fekvő „Justiz és Kriminal-Blätter“-ek után. De alig tekint belé, szeme megakad e végzetes czimen: „Érdekes bűnügyi végtárgyalás.“ Mohón végig olvassa, de csakhamar eldobja a lapot és fennkölt hangon, mintegy ihlettséggel így kiált fel: „Also doch!“

És ha tudná a derék öreg ur, hogy az ő szelid ábrázatja vitte azt az embert a bűn útjára? Még a három számról se tud semmit . . . ő előtte csak egy szám van, hogy a jövő esztendőben ötven évét tölti be államszolgálatának.

Azt kérded édes olvasóm: mese volt ez vagy való, amit elbeszéltem? Ha könnyen-hívó vagy, legyen úgy, mintha igazán megtörtént volna; ha pedig kétségeskedel, úgy legyen az egész csupán egy mese.

Nemo.

Hírnevész zeneköltők családi életéből.

(Szemlények.)

Klára 1840 szeptemberében, születésnapjának 21-ik évfordulóján kezét nyújtá Robertnek. A schönfeldi templomban történt esketési szertartás alkalmával egyuttal az a kitüntetés érte az egybekelő fiatal párt, hogy Rückert egy szép költeményében üdvözölte őket, mintegy viszonzásul azon gyöngéd figyelemért, melylyel röviddel megelőzőleg „Liebesfrühling“ költeményének egyesült erővel megzenésítése által kedveskedtek neki. Maga azon körülmény, hogy épen a költeményt választották együttes alkotásuk tárgyául, mutatja leginkább, mennyire egy test és lélekből fakadtak öszhangzó musicalis világnézetéről tanuskodó rokon gondolataik. Klárának elvitázhatatlanul jelentékeny befolyása volt Schumann saját szerző művészi fejlődésére. Abrándozás és érzélgésére hajló muzsájának egyes termékein nagyon is észrevehető az inkább nőies érzelem nemes nyilvánulása. Jussanak csak eszünkbe számtalan dalai s a „Paradies und Peri!“ — Valóban hű fele volt férjének a feleség. Évek hosszú során át a leggyengédebb ápolásban részesíté súlyos szenvédései alatt férjét, de sajnos, még a teljes önfeláldozásnak sem sikerülhetett a szívében s gondolkodásában egyiránt sujtott zeneszerzőt borzasztó sorsából kiragadni. Férfikora virágjában kelle megválnia szerető feleségétől, ki még ma is a legelismerésre méltóbb szerepet tölti be a zeneművészet szabad világában.

Spohr Lajos házassága furcsa előzményből fejtett ki. „Nézd csak azt az új hangversenyrendezőt! — olyan, mint egy valóságos utmutató!“ — ily megjegyzést kellett Spohrnak első hangversenye alkalmával, melyen mint góthai herceg hangversenyrendezője először működött közre, az első széksorban ülő egyik fiatal hölgy ajkáról hallania. Spohr élénken tudakozódott a különös modorban kritizáló leány kilétéről, s megtudta, hogy az senki más, mint Scheidler, udvari énekesnő leánya, ki egyuttal elsőrangú hárfajátzó volt. — Másnap meglátogatta az énekesnő, — minek következménye a későbbi gyakori látogatás után leányának Spohrral való eljegyzése lön. Nem sokára ezután művészi körutra indultak, melyen különösen a Spohr által hegedü- és hárfára szerzett brillans sólódarabok előadásával mindenütt a legrajongóbb tetszés nyilvánításokra ragadták a versenyüket látogatott közönséget. Később pedig, amidőn a művész „Jessonda“ „Faust“ s több hasonló művének megalkotásán fáradozott, legjobb tanácsaikkal támogatták őt neje, s a színpaddal ismerős napa. —

De emberrel talán mégsem bántak úgy el, mint Cherubinival, a „vishordó“ s a világhírű requiem szerzőjével a mézes-hetekben. A párisi olasz opera egyik zenésznének leányaival, Tourette Céciliával épen abban, az erre nem épen alkalmas időben lépett házasságra, amidőn Párisban nappal a nyaktiló idegrázó működése szórakoztatta a publicumot, este pedig ugyanaz a közönség zsufozásig megtölté a színházakat. A menyegzőt követő napon magukat sanskulottoknak nevezett vad néptömeg egész csordája jelent meg Cherubini lakása előtt; kiragadták a szegény mestert boldog otthonából, egy quitárt nyomtak kezébe, s magokkal vonszolták az egész napon át Páris utcáin végig, hol a sajnálatra méltó művész a nyers tömeg ordításait nemesak puitárján kísérni, de velők versenyt ordítani is volt kénytelen. Csak késő este eresztették szabadon a fiatal férjet, de mégis csak akkor, mikor már belépett a nemzeti gazda tagjai sorába.

Rossini első felesége egy művésznő, Colbran Izabella, a híres nápolyi operaimpresario, Barbaja társulatának primadonnája volt. Az imposans megjelenésű, növéseben valódi Junó termetű, s ezenkívül a sorstól feltűnő szép hanggal megáldott művésznő számára írta Pesaro hatyuja első dalműveinek

főszerepeit. Különösen „Zelmirában“ érte el 1822-ben Bécsben, a szép diva, legnagyobb diadalait. Később, amint az isteni mester művészetének bucsut mondva, jövedelmezőbbnek ígérkező haltereskedésre adta magát, meghalt Izabella, kinek ez a nem épen hizelgő csere aligha volt inyére. A minden emberi fogalmat meghaladó fukarságú és kényelemszerető Rossini ezután a még fukarabb Pélissier Olimpia asszony karjaiban kereste és találta meg második nejét, kinek első dolga is az volt, hogy a zeneszerzéssel ismét komolyabban foglalkozó, s elhízott férjét azon gondtól, melylyel az „Inspecteur du chant en France“ évi 20.000 franktiszeletdíjának, valamint a „Sevillai barbély“ és „Tell“ előadásából befolyó tantiémek felvétele s beszedése járt, — felmentse. A Rossini házában divott szörnyű takarékoság annyira ismert dolog volt Párisban, hogy estélyein alig mert valaki a felrakott ételek- vagy italokhoz hozzányulni. Rossini egyébként feleségének ezen gazdálkodási szisztemája mellett — mely pedig a gőgös asszonyt mindenütt inkább gyűlöltté, mint csak kevéssé is becsültté tette — a lehető legnagyobb papucshössé vált mindazok közt, kiket valaha, mint ilyeneket ismerhetett a világ. — Talán nem lesz érdektelen megjegyeznünk, hogy ez asszony férjét 10 évvel túlélte.

(Folytatása következik.)

Színház.

Balázsné Bognár Vilma asszony jutalomjátéka.

(Hunyady László, dalmű 4 felvonásban, előadatott márczius hó 16-án.)

Körülbelöl így kezdhetnők tudósításunkat: „Volt egy napja a hétnek, melyen városunk színe java összejött, egy az általános lelkesedés által templommá varázstolt helyen, hogy lerója adóját a halhatatlanság iránt. Egy akadémiai polgár lépett az emelvényre és lelkesítő, dicsőítő szónoklat mellett, ezüst babékoszorut tett le . . . És a vidéki olvasó bizonyára azt fogja hinni, hogy valamely sírkőre, vagy szoborra van az mondva, mely márczius 15-ének dicső emlékére emeltetett. Hisz minden városból, hol tanuló ifjuság van, közölnek a lapok ily lelkes tudósítást. Oh de csalódot édes olvasóm, ma már 16-ika van, anélkül, hogy ifjuságunk megemlékezett volna arról az ifjuságról, mely Clio könyvébe arany betűkkel írta be ezen napot. A tudósítás folytatása így hangzik: . . . „Balázsné Bognár Vilma asszony kezébe. Zsufolt ház, a művésznő megjelenése alkalmával perczekig tartó tapsvihar és eljénzés, egy hatalmas koszorúnak leeresztése, ünnepi szónoklat, ajándékok átadása, virágbokréta és levelek hullása, és a karzatról dicsőítő költemény-eső. A művésznő láthatólag meg volt hatva, de meglepetése semmiben sem volt nagyobb a közönségénél, mely maga is csodálkozott azon, mennyi kitüntetést tud osztogatni nevében egy láthatatlan kéz. Nos mi elismerjük azt, hogy Balázsné Bognár Vilma asszony kiváló művésznő, pécsi szereplése élvezetes, s bizonyos tekintetben szerencse is, de sokkal jobban ismerjük a művésznő szerénységét, hogysem ily túlságos hazafiui „látványosságnak“ helye lenne. Hiszen emlékezhetünk mily gúnyt űztek Sarah Bernhardtól a bécsi virághullásért; a tömjénezés mindig csak kábitó, az elismerés tapintatos mértéke az, mi valóban emel és megtisztel. El kell ismernünk hogy Balázsné Bognár Vilma asszony egy vidéki színpadon húzamosabb vendégszereplése megtisztelő a közönségre nézve, és a töle hallott operák még soká emlékeztetése lesznek. Szívesen mondunk köszönetet mi is, és örömmel vennők, ha még továbbra is hazánkban érvényesíthetné tehetségét. Már azért is hálaival tartozunk neki, hogy Erkel „Hunyady László“-jának színrehozatalát elősegítette.

Tehát volt alkalmunk ismét a saját vérünk, nemzeti életünk s hősiességünk emlékeiben sarjadzó magyar dalművet élveznünk, hogy alkalmunk nyiljék, a magyar dalmű létjogosultsága mellett, annak meg-

teremtőiről azzal az igazságos szeretettel megemlékezünk, melylyel saját erőnk irányában mindenkor annyira fukarok voltunk s vagyunk; épen annyira, mint a mily lelkesedésbe öntve, teljes méltánnyal oszta azt a német, olasz vagy francia e téren feltűnt jeleseinél — buzdítására, érdemei méltánnyalására. Mintha mi nem is tudnók, ki volt nekünk Doppler, míg a mienk volt! Császár avagy ki Erkel Ferencz, az ősz zeneszerző, ki fáradhatlan kitartással még ma is azon épület megteremtésén munkál lankadatlanul, melynek magyar dalmű a neve?

Pedig épen nem volna szabad felednünk, hogy az „Ilka, vagy a huszár toborzó“, a „Szép Ilonka“, „Almos“, „Kunok“, „Hunyady“, „Brankovics“, „Bánk-bán“, „Névtelen kósók“, ujabban Schauer „Atalá.“-ja stb. — mind megannyi olyan kincse a nemzetnek, melyek alapját tették le azon elvitáztatlan igazságnak, hogy a magyar dalmű teljes jogu törvényes szülött, él, — és óhajtható hogy uralkodjék is legalább itthon oly mérvben, hogy a művelt külföld figyelmét felkeltve, a szabad művészet hazájában urbi et orbi meghívott, később pedig szívesen látott vendég lehessen mindenütt. — Igy kívánjuk, s érezzük, midőn Balázsné Bognár Vilma asszon jutalmául alkalmunk nyílt „HunyadyLászlót“ Erkel szép dalművét — habár jelentékenyen megsonkítva is — halanunk. Alig mondhatnánk többet, mint hogy aki a dalművet ezuttal először hallotta, annak ugyan még képzelete sem lehet arról, hog minő az valóban; s ha a jutalmazott (Mária), Dalmokyné (Erzsébet), Láng (Gara) és Fekete (László király) kellő érvényre

nem juttatják saját szerepeik s dallamaik szépségeit, bizony Bogdy (Hunyady László) bucsujárás cikornyái és ferditései, nem különben a karok megszokott felsülései sohasem engedték volna gyaníttatni, hogy itt szabályos rythmusban s a zeneszerzés legszébb tulajdonaival ékeskedő Erkelféle magyar zenével ismerkedünk. Ki kell azonban emelnünk a zenekart, mely úgy a gyönyörű nyitányért, mint egészben korrekct közreműködéséért, de főleg a „hattyal“ reproductiojáért, a legmelegebb elismerést érdemli meg.

Árfolyamok a bécsi áru- és érték-tőzsdén,

— márcz. 18-án délután. —

(Távirat.)

	Pénzbeli	Áru
	árfolyam.	
1. Magyar aranyjárdék 6 %	118.70	118.90
2. Magyar aranyjárdék 4 %	86.80	87.—
3. Magyar papírajárdék 5 %	86.40	86.60
4. Magyar vasuti kölesön	131.75	132.25
5. Magy. földtehermentesítési kötvény	97.—	98.—
6. Magy. földteh.-ment. kötvény záradékkal	96.—	96.75
7. Magyar szőlődezsma váltási kötv.	96.50	97.50
8. Magyar nyereséj-sorjegy-kölesön	115.75	116.25
9. Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	109.40	109.80
10. Osztrák járdék papírban	74.75	74.95
11. Osztrák járdék ezüstben	75.65	75.85
12. Osztrákjárdék aranyban	93.40	93.60
13. 1860-iki osztrák állam-sorsjegyek 100 frtos	132.75	133.—
14. Osztrák-magyar bankrészvény	819.—	821.—
15. Magy. hitelbank-részvény	306.50	307.—
16. Osztrák hitelintézet-részvény	309.—	309.50
17. Cs. és kir. arany	5.67	5.69
18. 20-frankos arany (Napoleond'or)	9.53 ^{1/2}	9.54
19. Német birodalmi márka	58.85	58.90

Pécsi színház.

Vasárnap, 1882. márczius 19-én adatik:

Vén bakancsos és fia a huszár.

Eredeti népszinmű dalokkal, 3 szakaszban.

Irtá: Szigethy József, zenéjét Bognár I.

Kezdeté 7 órakor.

Laptulajdonos Ramazetter Károly.
Felelős szerkesztő Bolgár Kálmán.

Nyilttér.

Nyilatkozat.

A „F. Z.“ tegnap este megjelent számában Pleininger Ferencz és Németh József urak egy nyilatkozatot tesznek közzé, mely szerint Erreth János ur, egy, a lapomban „Haupttreffer“ című közleményben magára vett sértésért rajtam teljes elégtételt vett. Nehogy a perfile homályos tartalmu nyilatkozat félreértessék, egyszerűen kijelentem, hogy a dolog ebben áll: Erreth ur nevezett urak jelenlétében megjelent irodámban s felvilágosítást követelt a „cikk“ iránt, én elismertem, hogy azt én irtam, kész levén akár lovagias, akár sajtóper utjáni elégtételt adni; erre ő sértő szavakkal illetett, mire én ugyanily mértékben a sértéseket viszenoztam. Ha Erreth ur vagy tanui kívánják, kész vagyok az általam mondottakat nyilvánosan is ismételtui; megjegyzvén, hogy nekem tanuim nem voltak s annak amit mondok, mindig ura lesznek.

Pécsen, 1882. márczius 19.

Bolgár Kálmán.

Erzsébet szálloda Budapest, IV. kerület egyetem-utcza.

E kitünő fekvésű szálloda, szemben az I. hazai takarékpénztár épületével, a királyi tábla, valamint az egyetem tőzsomszédságában, utasoknak kiválóan ajánlható. — Közvetlenül előtte társaskocsik közlekednek a vaspályához.

Egészen ujonnan berendezett szobák 70 krtól fölfelé.

Csinos kávéház és olesó étterem a szállodában.

Tisztelettel

Schmidt Ferencz,

szálloda tulajdonos,

45

12—3

Az első magyar bizományi és szállítási-üzlet

Fiumében

ajánl legujabb aratásból, kitünő minőségű illatdus

k á v é t

minden posta-állomásra szállítva, díj- és vámmentesen, utánvétellel, göngyöletekben 4^{3/4} kiló tiszta súlylyal, a következő jutányos árak mellett:

Egy kiló	Rio	1 frt 32 kr.
" "	Santos	1 " 36 "
" "	Java	1 " 52 "
" "	Ceylon	1 " 85 "
" "	Mokka	2 " 10 "

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árengedmények. Továbbá eredeti

olasz rizst.

Egy kiló I-ső rendű Romagna á — frt 37 kr.

" " II-od " " á — frt 34 kr.

Ügynökök kerestetnek.

1—3

Engel és Stern.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a

tavaszi idényre áruim megérkeztek

és nagy választék áll a t. közönség rendelkezésére a legújabb izlés szerint, utazó bőröndökből, minden más utazó-kellékekből, uri napernyőkből, virágtartók és virágcserépekből, sörkészetek és sörös poharakból úgy privát, mint vendéglői használatra és

valódi lignumxantum kugli golyók

minden versenyt felülmuló olesó árakban.

Magam a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradtam teljes tisztelettel

1—3

Pacher E.

Pécsen, Széchényi-tér 17. szám, Zsolnai-bazár alatt.

Karpf Marton

szabó

Pécsen, király-utcza, a Lyceum-épületben,

ajánlja

uri- és női divat-áru üzletét

s legnagyobb választéku

kitünő minőségű szöveteit.

Vidéki megrendelések elfogadtatnak s legnagyobb pontossággal posta-utánvét mellett eszközöltetnek.

Nemtetsző áruk visszavéttetnek.

ÜZLET-MEGNYITÁS.

Van szerencsénk a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon, a Király-
utcai 10. számú Dr. Schwarcz-féle házban

KALAP- és CZIPÓ-TÁRT

nyitottunk, melyben a legszolidabb budapesti, bécsi és külföldi gyártmányu férfi- és gyermek-kalapokat, vala-
mint férfi-, női- és gyermek-czipőket nagy választékban tartani fogunk.

Ajánlunk egyszersmind nagy készletben levő különleges, azaz finomabb minőségű férfi-fehérműinket,
u. m. ingeket, gallérokat, kézelőket, továbbá esernyőket és gummiköpenyeket, valamint minden e szakba vágó
cikkeket a legjutányosabb áron.

Mély tisztelettel

Krausz Sándor és Társa.

👉 Vidéki megbízások gyorsan és lelkesmeretesen teljesíttetnek. 👈

A legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb magyar heti lap.
Egészen ingyenes regénymelléklettel,

külön „DIVATLAP“ és külön „GAZDASÁGI és HÁZTARTÁSI“ lap!

Gyönyörű jutalomképek. Megjelenik tizezer példányban.

Előfizetési felhívás

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

== Megjelen minden vasárnap. ==

A „Képes Családi Lapok“ 1882. ápril 1-én a negyedik évfolyamnak
új negyedébe lép. Ez alkalomból felhívjuk az olvasó közönség figyelmét
közkelettségben álló szépirodalmi képes lapra. — A „Képes Családi Lapok“
hetenként három ivnyi tartalommal, legdiszesebb kiállításban, csinos színes
borítékban jelen meg. — Minden száma sok művészi kivitelű képet hoz. —
A főlapban közöl elbeszéléseket, költeményeket, rajzokat, egy kitünő eredeti
regényt, életképeket, stb. Minden számhoz egy ivnyi külön regény-melléklet
könyvalakban. Havonként a „Nővilág“ cz. divatlapot és „Gazdasági és
háztartási lapot“ is hoz ingyenes mellékletképen. — A borítékon sok érde-
kes, mindenfajta talányt közöl. Kérdések, feleletek, ajánlatok stb. czimű
rovatok állanak a közönség rendelkezésére. — Minden negyedévben gyö-
nyörű színes műmelléklet egészen ingyen.

2—3

Már ez évfolyam 6-ik számához:

SZ. PRIELLE KORNÉLIA,

és a 24-ik számához

FELEKINÉ-MUNKÁCSI FLÓRA

jules művésznők színnyomatú díszes arcképeit adtuk előfizetőinknek egészen
ingyen.

Mutatványszámot kívánatra bárkinek bérmentve küld a kiadóhivatal.

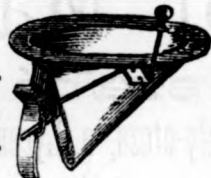
Előfizetési ár: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Ne-
gyedévre 1 frt 50 kr.

MEHNER VILMOS kiadóhivatala, Budapest, papnövelde-utca 8-dik szám.

Petrovits Ferencz
b á d o s

Pécsett, az irgalmasok templomának átellenében.

Ajánlja magát a szakmájába vágó mindennemű
munkákra:

Árnyékszék fedélzetek

vízszivattyúzással és anélkül 6 frttől fölfelé, készlet-
ben tartatnak:

Fürdőszobák

teljes berendezése a legjutányosabban elfogadtatik; —
valamint

Cseréptetőztetés

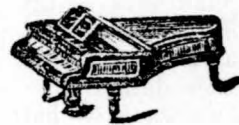
is, — és tetőzetek tatarozása.

SCHAUREK JÓZSEF

Pécsett, Ó-pósta-utca 16. sz.

Mindennemű
zongorák

és
harmoniumok
tára.

Régi zongorák
becseréltetnek
ujakkal.

Zongora
kölcsonintézet.

Ugyanitt kaphatók zenélő
szelencék Heller H. Bern
tíres gyárából, gyári áron.

Gyárfelosztás következtében gyári áron.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek tiszteletteljesen
tudomásul adni, hogy alább elsorolt árrukat egy renomi-
rozott gyárnoktól, ki üzletét végkép beszünteti, eladás végett
átvettem s azokat határozott gyári áron — melyek mel-
lett a t. vevők 25%-ot megtakarítanak — elárusítani fogom.

A készlet következőkből áll:

- 300 drb. valódi rumburgi gyolcs.
- 200 „ 3/4, 1/2 és 1/4 széles gyolcs-lepedő.
- 500 „ 1/2 széles tiszta creasz-gyolcs.
- 1000 „ 1/4 széles tiszta creasz-gyolcs.
- 100 „ tiszta czérna ágybeli-grádl.
- 60 „ 1/4, 1/2 és 3/4 görfüggöny-grádl.
- 30 „ 1/4 fehér és szürke damast-asztalnemű.
- 2000 tzt. vászont damast-asztalkendő.
- 800 „ vászon damast-asztalterítő, 1/4-től egész
1 1/4 nagyságban.
- 1500 „ vászon damast törölközők, minden nemből.
- 700 drb. 23 méter damast-törölközők.
- 450 tzt. fehér vászon-kendő.

Fenti cikkek kiválólag alkalmasak kelengyékre,
mert ritkán kínálkozik alkalom ily kitünő minőségű kelen-
gyék, ily olcsó áron összeállítására. — Az illető gyár
majdnem egyedül állt azon jóhírben, hogy áruí valódi
tiszta gyolcsszövetek, amiért én a felelőséget
örömet elvállalom.

Egyidejűleg bátor vagyok a t. cz. közönség becses
figyelmét nagy választéku seym-, posztó- és divat-áru-
cikre felhívni, melyeket szintén rendkívül olcsó áron adom.

Mély tisztelettel

PAUNZ ADOLF

Pécsett, Széchényitér Zsolnay-féle bazár épületében.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek
utánvét mellett. Az eshetőleg tetszést nem nyert áruk
mindentör teljes készséggel becséréltetnek.